

Τόμος Β'.
ΑΡΙΘΜ. 47.

Συνδρομή, αρχομένη από 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου εκάστου έτους, εξάμηνομόνον
και προπληρωτά: Πανταχού φράγκ. χρ. 10 ή μάγκ. 8.

ΕΤΟΣ Β'.
τῇ 1/13. Δεκεμβρίου 1886.

Ο ΒΙΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΙΣ.

Μεταξύ τῶν πολλῶν ἀμφιβόλων δωρημάτων, ὅσα ἐλά-
βομεν παρὰ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ λεγομένου πολιτισμοῦ, συγκατα-
λέγονται καὶ τὰ ζυθοπω-
λεῖα καὶ ἄλλα δημόσια
καταστήματα, ὅπου οἱ ἄν-
δρες αἰσθάνονται ὁσημέραι
ἀπαραίτητον τὴν ἀνάγκην
νὰ συναθροίζωνται χάριν
ἀναπαύσεως ἀπὸ τῶν καθ-
ημερινῶν ἀσχολιῶν καὶ
ὅπως διασκεδάσωσι πίνον-
τες καὶ εὐωχούμενοι. Μὲ
τὴν πληθώραν δὲ τῶν κα-
ταστημάτων τούτων συν-
αυξάνει δυστυχῶς καὶ τὸ
ἐλκυστικὸν αὐτῶν, πρὸς
βλάβην βεβαίως καὶ ζη-
μίαν τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου.
Οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι
οὐδέποτε συνηθροίζοντο ἐν
τοῖς οἰνοπωλείοις καὶ τοῖς
πανδοχείοις, ὅπως συνδια-
σκεδάσωσι καὶ ἐντρυφήσωσι
συνομιλοῦντες πρὸς ἀλλή-
λους. Αἰτία δὲ τούτου ἦν
ἡ κακὴ φήμη, ἧς ἀπέλαυνον
οἱ τόποι ἐκεῖνοι. Καὶ οὐ-
δεὶς μὲν τῶν ἐλευθέρων
πολιτῶν ἐθεώρει ἀνάξιον
ἑαυτοῦ νὰ ἐμπορεύεται, ἢ
νὰ μετέρχεται ἐν ἐλευθε-
ρον ἐπιτήδευμα, ἢ νὰ ἦνε
ἰδιοκτῆτης ἐργοστασίου,
ἀλλ' ἢ μικρομπορία καὶ ἡ
καπηλεία περιεφρονεῖτο εἰς

τὸν ὑπατον βαθμὸν, διότι τὸ νὰ φιλονεικῇ τις καὶ νὰ πα-
ζαρεύῃ χάριν εὐτελοῦς κέρδους ἐνομιζέτο συνώνυμον πρὸς
τὴν ἐκ τοῦ προτέρου ἀπά-
την. Ἐκτὸς τούτου καὶ
αὕτη ἡ προσφορὰ τροφῆς
καὶ ποτῶν ἐπὶ πληρωμῇ
ἀντέβαινε ὅλως διόλου
πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς
ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἐλληνι-
κοῦ λαοῦ βαθέως ἐρριζω-
μένης φιλοξενίας. Ἐὰν δὲ
εἰς τ' ἀνωτέρω προσθέσω-
μεν καὶ τὴν διφορούμενην
ὑπόληψιν, ἣν οἱ ἀρχαῖοι
ἔτρεφον πρὸς τὴν διὰ γυ-
ναικῶν ἐκτελουμένην ὑπη-
ρεσίαν, δὲν θ' ἀπορήσωμεν
ἀκούοντες τὸν Ἰσοκράτη
λέγοντα, ὅτι ἄλλοτε οὔτε
κὰν εἰς δούλος εἶχε ποτε
τολμήσει νὰ φάγῃ ἢ νὰ
πίῃ ἐντὸς καπηλείου. Ἐν
τοῖς τοιούτοις καταστή-
μασιν ἐπωλοῦντο ἐκτὸς ἄν-
θράκων, ὄξους, μέλιτος κτλ.
τρόφιμα καὶ οἶνος, παρε-
χόμενα εἰς τοὺς θαμῶνας ἐν
τινι παρακειμένῳ θαλάμῳ.

Ἀλλὰ θὰ περιεπίπτο-
μεν εἰς πλάνην, ἐὰν ἐπι-
στεύομεν ὅτι ἡ ἀποχὴ αὕτη
ἀπὸ τῶν πανδοχείων εἶχεν
ὠφελήσει τότε τὸν οἰκογε-
νειακὸν βίον. Διὰ πάντα
εὐπορον ἄστυν ὁ οἶκος

ΓΕΡΜΑΝΙΣ ΧΩΡΙΚΗ. Εἰκὼν ὑπὸ J. Lieck.

ἦν μόνον ὁ τόπος, ὅπου ἐλάμβανε τὴν τροφήν καὶ ἐκλινε τὴν κεφαλὴν του, ὅπως ἀναπαυθῇ. Ἡ ζωὴ του ἀνῆκεν εἰς τὴν πολιτείαν καὶ ἐὰν δὲν εἶχεν ἄλλας πολιτικὰς ἢ δικαστικὰς ὑποχρεώσεις, ἐξήτει ψυχαγωγίαν καὶ διασκέδασιν ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ ταῖς παλαιστραῖς, ἐν τοῖς βαλανείοις καὶ ταῖς λέσχαις, ὧν 360 εἶχον αἱ τότε Ἀθῆναι, ἡ εἰσῆρχετο εἰς τὸ ἐργαστήριον ἐνὸς οἰουδήποτε χειρωνακτοῦ, ὅπου ἡδύνατο μετ' ἄλλων ἀργῶν νὰ συνομιλήσῃ καὶ ν' ἀργολογήσῃ κατ' ἀρέσκειαν. Ἐκαστος ἐξ ὑμῶν, λέγει παρὰ Λυσία εἰς κατηγοροῦμενος πρὸς τοὺς δικαστάς, συχνότατα φοιτᾷ εἰς τ' ἀρωματοπωλεῖα, εἰς τὰ κουρεῖα καὶ τὰ σκυτοτομεῖα, καὶ πρὸ πάντων εἰς ὅσα κεῖνται ἐγγύτατα τῆς ἀγορᾶς. Κατὰ τὰς τοιαύτας συνομιλίας ὁ ἀρχαῖος Ἕλλην δὲν ἡσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ πίνη ἄλλοτι ἐκτὸς τοῦ ὕδατος, αὐστηρῶς δ' ἀπηγόρευον τὰ τότε ἡθῆ νὰ πίνεται ὁ οἶνος πρὸ τοῦ ἀρίστου, παρὰ μόνον τὸ ἐσπέρας διαρκοῦντος τοῦ συμποσίου.

Ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀθῆναις βαθμυδὸν μετεβλήθησαν οἱ καιροὶ καὶ κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα ἡ τάξις τῶν ἐλευθέρων ἀστῶν δὲν εἶχε πλέον τὴν παλαιὰν ἐκείνην πρόληψιν κατὰ τῶν πανδοχείων καὶ πρυτανείων. Ὁ γνωστὸς Διογένης ὁ κυνικὸς παρέβαλε τὰ ἐν Ἀττικῇ καπηλεῖα πρὸς τὰ συσσίτια τῶν Σπαρτιατῶν καὶ ὅτε ἡμέραν τινα ἀφ' οὗ ἡρίστησεν ἐν τινι ἐξ αὐτῶν, προσεκάλει τὸν παρερχόμενον Δημοσθένη, ὅστις ἡρνήθη ἐν τούτοις νὰ δεχθῇ τὴν πρόσκλησίν του, ἐφώνησε πρὸς τοῦτον: „Σὺ μὲν ἐντρέπεται νὰ εἰσελθῇς, ἀλλ' ὁ κύριός σου — ἐνόει δὲ τὸν κυρίαρχον λαὸν — καθ' ἐκάστην φοιτᾷ εἰς τὸν τόπον τοῦτον.“ Οἱ κωμικοὶ ποιηταὶ συχνότατα ἀναφέρουσι τὰ οἰνοπωλεῖα, ἐν τινι δὲ ἀποσπάσματος τοῦ Ἀντιφάνους παρουσιάζεται γυνὴ λέγουσα: „Ὁ γείτων μου εἶνε οἰνοπώλης· αὐτὸς μόνος γνωρίζει, ὅταν διψῶ, πῶς θέλω το κρασί, οὔτε πολὺ ἄκρατο, ἀλλ' οὔτε καὶ μὲ πολὺ νερό.“ Οἱ ἐγκριτότεροι πολῖται καὶ πρὸ πάντων οἱ πρεσβύτεροι τὴν ἡλικίαν ἀπέφευγον, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ παραδείγματος τοῦ Δημοσθένους, νὰ συχνάζωσιν εἰς τὰ μέρη ταῦτα, μεγάλην δ' ἐντόπωσιν εἶχεν ἐμποιήσῃ καὶ ἐν αὐτῇ ἀκόμη τῇ Κορίνθῳ, ὅπου αἱ ὕλικαι ἀπολαύσεις ταχέως εἶχον καταπνίξῃ τὴν παροιμιώδη ἐκείνην ἐλληνικὴν χάριν καὶ νηφαλιότητα, ἡ διαγωγὴ τοῦ ἐκ Συρακουσῶν ἐξορισθέντος τυράννου Διονυσίου, ὅστις δὲν εἶχε διστάσει καὶ πρὸς τὰς ἰχθυοπωλείδας νὰ συνάψῃ γνωριμίαν, νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ ψιμυθιοπωλεῖα καὶ ἐν τοῖς καπηλείοις νὰ πῇ οἶνον. Ἡ νεολαία ὅμως λίαν πρωΐμως εἶχεν ἀρχίσει νὰ κατατρίβῃ τὸν καιρὸν τῆς ἐν τοῖς οἰνοπωλείοις καὶ τοῖς ἄλλοις καταγωγίοις τῆς ἀκολασίας, ὡς καὶ ὁ Ἰσοκράτης λέγει πού ἐν τοῖς συγγράμμασί του, ὅτι οἱ μὲν κραιπαλῶσιν ἐν τοῖς καπηλείοις, οἱ δὲ συρρέουσιν εἰς τὰ κυβιστεῖα, πλεῖστοι δὲ ἄλλοι εὐρίσκονται εἰς τὰς σχολὰς τῶν αὐλητρίδων. Φυσικῶς ἐν ταῖς πόλεσιν ὑπῆρχον ἐκτὸς τῶν καπηλείων καὶ ἀληθεῖς ξενῶνες καὶ ἄλλα καταλύματα διὰ τοὺς ξένους, ὅπου οὐχὶ σπανίως ἐσύχναζον καὶ αὐτοὶ οἱ ἐγγῶριοι. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα δὲν εἶχον καλλιτέραν φήμην, εἶχον διασκευὴν ὅλως πρωτογενῇ καὶ τὸ πολὺ ὁ κατάλογος τῶν φαγητῶν των ἦτο ποικιλώτερος τοῦ τῶν καπηλείων. Ἐν τοῖς βατράχοις τοῦ Ἀριστοφάνους διακωμωδεῖται ὁ Θεὸς τοῦ οἴνου Διόνυσος, διότι κατεβρόχθισε δεκαεὶς τεμάχια ἄρτου, εἴκοσι μερίδας κρέατος — πρὸς 9 λεπτά! — πρὸς τούτοις σκόροδα, τεταρχυμένους ἰχθῦς καὶ τυρόν. Μαγειρεῖα ἀναφέρονται ὑπάρχοντα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὅπου ὁ ὄχλος κατέφευγε διὰ νὰ φάγῃ βραστὰς γλώσσας, κεφαλὰς, πόδας, ὦτα, ἐντόσθια καὶ ἀλλᾶντας, πινὼν συγχρόνως ζῦθον

τοῦ Πηλουσίου καὶ ὡς διεγερτικὸν τῆς δίψης καταναλίσκων εἰς μεγάλην ποσότητα καὶ τὰς βραφανίδας.

Ἐν Ῥώμῃ ὁ βίος οὗτος τῶν καπηλείων καὶ πανδοχείων κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἦτον ἐντελὲς ἄγνωστος. Πᾶς σοβαρὸς καὶ φιλόπατρις πολίτης, ἀφ' οὗ ἐπεράτονεν ὅλας τὰς πολιτικὰς ἀσχολίας του, κατηνάλισκε τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου του εἰς τὸ νὰ προσφέρῃ ὑπηρεσίας εἰς τοὺς φίλους του, νὰ ἀσκήτῃ σωματικῶς ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ Ἀρεως, νὰ λούσται, νὰ φοιτᾷ εἰς τοὺς ἀγῶνας κατὰ τὰς συχνὰς ἐορτάς, ὀλιγώτερον δὲ νὰ μελετᾷ ἐπιστημονικῶς καὶ νὰ φιλοσοφῇ, διότι ἐπεκράτει τὸ ἔθος μόνον πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου νὰ ἐπιδίδωνται εἰς πνευματικὰς ἐργασίας. Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἐν ταῖς δημοσίαις τῆς πόλεως πλατεῖαις ὀρισμένα μέρη, ὅπου οἱ γνώριμοι πρὸς [ἀλλήλους, ἡ οἱ ἀεργοὶ συνηθροίζοντο καὶ κατέτριβον τὸν καιρὸν τῶν συνομιλοῦντες ὀρθιοὶ ἢ καθήμενοι. Ἐν τινι ἐπιστολῇ τοῦ Πλίνιος ὁ νεώτερος παραπονεῖται κατὰ τῆς ἀμελείας τῶν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν νέων ποιητικῶν ἔργων προσκεκλημένων. „Οἱ πλεῖστοι αὐτῶν, λέγει, καθῆνται εἰς τὰς πλατεῖας (stationes) καὶ ἀργολογοῦσιν, ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν ἐρωτῶσιν, ἂν ὁ ἀναγινώσκων ἤρχισε τὸ μάθημα καὶ πόσον ἐπροχώρησεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν.“ Ὁμοίως καὶ παρὰ τῇ Λιβίῳ ὁ ὑπάτος Αἰμίλιος Παῦλος λέγει μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν λαόν: „Εἰς ὅλας τὰς διασκεδάσεις καὶ εἰς τὰ συμπόσια ἀκόμη ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι εἰσεύρουσι νὰ μᾶς εἰπῶσι ποῦ πρέπει νὰ στρατοπεδεύσωμεν, διὰ τίνος στενωποῦ ἐμποροῦμεν νὰ εἰσβάλωμεν εἰς Μακεδονίαν, πότε δὲ καὶ ποῦ εἶνε καλὸν νὰ συνάψωμεν μάχην πρὸς τὸν ἐχθρόν.“ Ἐκτὸς τούτου συνέρρεον οὐκ ὀλίγοι καὶ εἰς τοὺς ναοὺς, τὰς στοάς, τὰς βιβλιοθήκας καὶ τὰ βιβλιοπωλεῖα, συγχρόνως ὅμως, ὅπως καὶ ἐν ταῖς ἐλληνικαῖς πόλεσιν, εἰς τὰ κουρεῖα καὶ τὰ παραπήγματα τῶν ἱατρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Μαρτιάλιος ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα, ὅτι τὰ ἐπιγράμματά του θ' ἀντηχῇσιν εἰς συμπόσια, εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τὰς τριόδους, εἰς τοὺς ναοὺς καὶ τὰ καπηλεῖα. Καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐθεωρεῖτο ἀρεπὲς τὸ νὰ πίνη τις τὴν ἡμέραν οἶνον. „Ἐνθυμεῖσαι ἄρά γε ἀκόμη, ἀναφωνεῖ ὁ Κικέρων πρὸς τὸν ἐχθρόν του Πίσωνα, ὅτι ὅτε ἦλθον περὶ τὴν μεσημβρίαν νὰ σὲ ἐπισκεφθῶ, ἐξῆλθες ἐκτινος παραπήγματος φέρων σανδάλια καὶ τὴν κεφαλὴν ἔχων περιτυλιγμένην; Ὅτι ἀνέδιδες τὴν ἀποτρόπαιον τῆς οἰνοποσίας ὁσμὴν καὶ ἔπειτα, προφασίζόμενος ἀδιαθεσίαν, ἔλεγες ὅτι ἐλάμβανες φάρμακα ἀναμεμιγμένα μὲ οἶνον;“ Εἰς τὰ πανδοχεῖα εἰσῆρχετο μόνον ὁ κατώτατος συρφετὸς τοῦ λαοῦ, οἱ δὲ μετερχόμενοι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ καπήλου περιεφρονοῦντο ἐνταῦθα ὅσον καὶ ἐν Ἑλλάδι, διότι ἐπεκράτει πάντοτε ἡ ὑπόνοια, ὅτι ἐνόθευον τὰ πωλούμενα ἀντικείμενα καὶ ἐξηπάτων τοὺς ἀγοράζοντας.

Ἐν τινι τοιχογραφίᾳ τῆς Πομπηίας καθῆνται τέσσαρα πρόσωπα περὶ τρίποδα τράπεζαν καὶ πίνουσιν οἶνον ἐκ κυπέλλων, προσφερόμενον ὑπὸ τινος ὑπρέτου. Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς κρέματα δίκτυον φέρον ἀλλᾶντας, κρόμμυα καὶ ἄλλα ἐδώδιμα. Ἐν τινι ἄλλῃ εἰκόνι καπηλείου παρίσταται γυνὴ φέρουσα πρὸς δύο ἄλλας, καθήμενας, ψιᾶλην καὶ ποτήριον. Καὶ ἡ μὲν δυστροπεῖ καὶ ὑποκρίνεται, ὡς μὴ θέλουσα τὸν οἶνον, ἀλλ' ἡ οἰνοχόος λέγει ἀποφασιστικῶς: „Ὅστις ἐξήτησέ τι, πρέπει καὶ νὰ τὸ δεχθῇ.“ Ὡκεανή, ἐλθὼ καὶ πῖε.“ Ἐφ' ἐνὸς ἄλλου τοίχου φαίνονται δύο κυβισταὶ ἐρίζοντες πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀλληλοδεδρόμενοι, ἐν ᾧ ὁ πανδοχεὺς ὠθεῖ αὐτοὺς πρὸς τὴν θύραν, λέγων: „Ἐξέλθετε καὶ δαρῆτε εἰς τὸν δρόμον ὅσον θέλετε“. Καὶ αὐταὶ δὲ τῶν φαγητῶν αἱ

τιμαὶ ἐγράφοντο πολλάκις ἐπὶ πίνακος, οὕτω π. χ. ἐν τινὶ ἐπιγραφῇ τῆς Casa del orso ἀναγινώσκομεν: „Ἐδὼ πίνεις ἀντὶ ἐνὸς ἀσσαρίου (6—7 λεπτῶν) ἓνα ἐκτέα (sextarius), ἐὰν δὲ δώσης δύο ἀσσάρια, λαμβάνεις καλλίτερον οἶνον, καὶ ἐὰν πληρώσης τέσσαρα, πίνεις οἶνον τῶν Φαλερναῦν.“

Μεγάλην ὑμιοσύνητα πρὸς τὰ σημερινὰ ἡμῶν ξενοδοχεῖα καὶ ἐστιατόρια εἶχον αἱ τότε λεγόμεναι *πομπίναι*, ἡτοὶ ὀψοπωλεῖα, ὅπου ὁ ἐκτελὼν τὰς θυσίας ὑπηρετῆς ἐπώλει ἀντὶ ἀργυρίου τὰς δι' αὐτὸν ὀρισμένας σάρκας τῶν σφαγίων. Ἐνταῦθα ἔπινον καὶ ἔτρωγον οἱ προσερχόμενοι, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται ἐξέπεμπον τοὺς θεράποντάς των εἰς τὴν ὁδόν, ὅπως προσελκύσωσιν ὅσον ἐνεστί περισσότερους θαμῶνας. Κατ' ἀρχὰς εἰς τὰ ὀψοπωλεῖα ταῦτα ἐσύχναζον μόνον δούλοι καὶ ἄνθρωποι τοῦ ὄχλου μετ' ἐξαιρετικῆς ἡδονῆς τρώγοντες τὸ χοίρειον κρέας, τὸ ὅποιον ἐν γένει φαίνεται ὅτι πολὺ ἡγάπων οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι. Ὁ Ἰουβενάκιος λέγει ὅτι ὁ ἐν ἀλύσεσι τὴν σκαπάνην φέρων δούλος περιφρονεῖ τὴν κρίβην καὶ τὰ λάχανα, ἐπειδὴ γνωρίζει πόσον νόστιμον εἶναι τὸ χοίρειον κρέας ἐν τῷ γέμοντι καπνοῦ ἐφθοπωλεῖῳ. Κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν μετὰ τῶν ἐκλεκτοτέρων φαγητῶν τῶν καταγωγίων τούτων ἐλογίζοντο καὶ οἱ σπανιώτεροι ἰχθυῖς, διότι ὑπῆρχον ἤδη ἄνθρωποι τῶν ἀνωτέρων τάξεων, οἱ ὅποιοι, ὡς λέγει ὁ Κολουμέλλας, ἐθεώρουν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς, ὅταν δὲν ἔβλεπον οὔτε τὴν ἀνατολὴν οὔτε τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, καὶ δὲν ἡσχύνοντο κατατρίβοντες ὀλοκλήρους ἡμέρας ἐντὸς τῶν ἀσεμνοτέρων καταγωγίων. Ὁ γραμματικὸς Ληναῖος ὠνόμαζε τὸν ἱστορικὸν Σαλλοῦστιον ἀκόλαστον καὶ τακτικὸν θαμῶνα τῶν ἐφθοπωλείων, κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ Μαρτυαλίου ἐφημίζετο Συρίσκος τις, ὅτι ἐν τοῖς πανδοχείοις κατησώτευσεν κληρονομίαν ἐκ δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἡ ἀκολασία εἶχε προοδεύσει πρὸ πάντων ἐν τοῖς πανδοχείοις, τοῖς συνδεομένοις πρὸς δημόσια βαλανεῖα.

Ἐπὶ τῶν πρώτων αὐτοκρατόρων εἶχον ἐκδοθῆ διάφορα διατάγματα κατὰ τῶν ἀσχημιῶν τούτων τῆς κοσμοκρατείας πόλεως. Κατὰ διαταγὴν τοῦ Τιβερίου οἱ τὰ δημόσια ἡθὴ ἐπιβλέποντες ἀγορανόμοι ἡμποδίσαν ἐν τοῖς ὀψοπωλείοις τὴν πώλησιν οἰουδήποτε βραστοῦ φαγητοῦ, τότε δὲ καὶ ἄνθρωποι τινες ἐκ τῶν κτημάτων τοῦ μετέπειτα αὐτοκράτορος Κλαυδίου εἶχον τιμωρηθῆ, ἐπειδὴ εἶχον πωλήσει θερμὰ φαγητὰ ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ ἄστεος. Ἀλλ' ὁ ἡλίθιος κύριός των, ἀναγορευθεὶς Αὐτοκράτωρ κατόπιν, τοὺς ἐξεδίκησεν, ἐξορίσας τὸν γερουσιαστήν, ὅστις ὡς ἀγορανόμος εἶχε

τιμωρήσει τοὺς δούλους του, καὶ ἀπαγορεύσας εἰς τοὺς ἀστυνόμους νὰ ἐπιβλέπωσι τὰ ἐφθοπωλεῖα. Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως καὶ οὗτος ἡναγκάσθη κατόπιν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πώλησιν βραστῶν κρεάτων, εἶπεν ὅμως ἐνώπιον τῆς Γερουσίας: „Μὰ σὰς παρακαλῶ, ποῖος ἐμπορεῖ νὰ ζήσῃ χωρὶς μεζέν;“ καὶ ἐξηκολούθησε διηγούμενος περὶ τῆς ἀφθονίας καὶ ποιικιλίας τῶν ἐδωδίων ἐν τοῖς ἄλλοτε ἐφθοπωλείοις, ὅτι δὲ καὶ ὁ ἴδιος ἄλλοτε ἐξ αὐτῶν ἡγόραζε πάντα τὰ χρειώδη. Καὶ αὐτὸς ὁ Νέρων, ὃν οὐδεὶς τῶν ὑπηκόων του ἠδύνατο νὰ ὑπερβῇ κατὰ τὴν ἐξαχρείωσιν καὶ ἀκρασίαν, ἐξέδωκε διάταγμα κατὰ τῶν θερμῶν φαγητῶν καὶ τῶν ἰχθύων, ὁ δὲ Οὐεσπασιανὸς ἐπέτρεψε μόνον τὴν πώλησιν ὀσπρίων.

Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων αὐτοκρατόρων ὁ Βῆρος, ὅπως ἄλλοτε καὶ ὁ Νέρων, ἠρέσκετο νὰ περιέρχεται μετῃ μπιεσμένος καὶ διὰ νυκτὸς ἀπὸ καπηλείου εἰς καπηλεῖον, ὁ δὲ Κόμμοδος καὶ ὁ Ἡλιογάβαλος ἀνίδρυσαν ἐφθοπωλεῖα ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀνακτόροις των. Ὅλως διάφορος τούτων ἦτον ὁ νεαρὸς Ἀλέξανδρος ὁ Σεβήρος, διότι ὅτε οἱ χριστιανοὶ ἐτέλεσαν τὰς προσευχὰς των ἐν τινὶ δημοσίῳ κτιρίῳ, τὸ ὅποιον ἀπῆλθον νὰ οἰκιοποιήθωσιν οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ἐφθοπωλείων, διέταξε τοὺς χριστιανούς νὰ τὸ κρατήσωσιν, εἰπὼν ὅτι εἶνε προτιμώτερον νὰ λατρεύεται ἐν αὐτῷ οἰαδήποτε θεότης, παρὰ νὰ καταστῇ φωλεὰ καπήλων. Καὶ κατ' αὐτὸν ἔτι τὸν Δ'. αἰῶνα εἶχεν ἐκδοθῆ αὐστηρὸν διάταγμα ἐν Ῥώμῃ κατὰ τῆς ἀκολασίας τῶν πανδοχείων, ἐλέγετο δ' ἐν αὐτῷ ὅτι προ τῆς τετάρτης ἡμερινῆς ὥρας οὐδὲν οἰνοπωλεῖον ἔπρεπε νὰ ᾔνε ἀνοικτόν, ἐπίσης μέχρις ὀρισμένης ὥρας δὲν ἔπρεπε ἐν αὐτῷ νὰ ὑπάρχῃ ζέον ὕδωρ, μήτε νὰ πωλῆται βραστὸν κρέας, καὶ τέλος οὐδεὶς σεμνὸς καὶ ἐντιμὸς πολίτης ὤφειλε νὰ φαίνεται εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως — μασῶν!

Ἀπορεῖ τις πραγματικῶς βλέπων τόσῃν αὐστηρότητά εἰς τὰ διατάγματα καὶ ἄφ' ἐτέρου ἐπικρατοῦσαν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους τὴν μάλλον ἀχαλίνωτον ἐλευθερίαν εἰς τὰ ἡθὴ καὶ τὴν αἰσχροτέραν ἀκολασίαν. Ἄς δοξάσωμεν τὸν θεόν, ὅτι ἐγεννήθημεν εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ κόσμος ὅλον ἐῖν ἡθικοποιεῖται, ἐφθάσε δηλαδὴ σήμερον εἰς σημεῖον ἡθικῆς πολὺ ἀνώτερον ἢ τὸ πάλαι, φαίνεται δὲ ὅτι εἶνε πεπωμένον εἰς τὴν ἡμετέραν καὶ τὰς μελλούσας γενεάς, ὅπως ἐπραγματώσῃ καὶ ἐχρησιμοποίησιν πάσας τὰς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τέχνῃ ιδέας, οὕτω νὰ ἐφαρμόσῃ, ὅλον ἐν βελτιουμένη, καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἡθικῆς.

ΘΗΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΟΔΕΛΤΙΩΝ

ὑπὸ ΕΛΟΥΤΑΡΟΥ ΕΓΓΕΛ.

(τῆλος).

Τὸ Ταμεῖον τοῦτο εἶνε τὸ θησαυροφυλάκιον, τὸ ὅποιον ἔχει ἐκάστη ἔδρα τῆς κυβερνητικῆς ἀρχῆς. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἑλληνικὰ ταχυδρομεῖα δὲν ὑπόκεινται εἰς ἰδιαιτέρον ὑπουργόν, ἀλλ' ἀποτελοῦσι κλάδον τοῦ ἐπὶ τῶν οικονομικῶν ὑπουργείου, διὰ τοῦτο τὰ ἐκασταχοῦ ταχυδρομικὰ γραφεῖα λαμβάνουσι τὰ γραμματόσημά των οὐχὶ τῇ μεσολαβήσει τοῦ ἐν Ἀθῆναις γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων, ἀλλὰ διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οικονομικῶν, οὕτω δὲ αἱ ἀποστολαὶ γίνονται ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς τὰ διάφορα Ταμεῖα τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ταῦτα διαβιβάζουσιν αὐτὰς εἰς τὰ ταχυδρομεῖα, τὰ ὅποια ἀγοράζουσι τὰ γραμματόσημα ἢ τοῖς μετρητοῖς, ἢ

ἐπὶ ἀποδείξει λογαριασμοῦ. Ἐκτάκτως λοιπὸν δύναται ποτε νὰ συμβῇ, νὰ ἐξαντληθῶσιν ἐν τῷ ταχυδρομείῳ τὰ ἐν χρήσει γραμματόσημα καὶ ν' ἀναγκασθῇ τις ἐπομένως ν' ἀποσταθῇ πρὸς τὸ Ταμεῖον.

Διευθύνω τὰ βήματά μου πρὸς τὸ Ταμεῖον τοῦ Πύργου. Νεαρὸς τὴν ἡλικίαν ἀνὴρ κατέχει τὸ δυσχερὲς ὑπουργεῖμα τοῦ νὰ κρατῇ εἰς τάξιν τὰ οικονομικὰ τῆς Ἡλίδος. Μὲ ὑποδέχεται μετὰ μεγίστης φιλοφροσύνης καὶ — τῆς ἐλαχίστης, ἀλλὰ πυκνοτάτης δόσεως καφφέ, τὴν ὁποίαν ἔπιον ἐν Ἑλλάδι, καὶ μοὶ προσφέρει τὸν καπνὸν καὶ τὰ σιγαρρόχαρτά του· μόνον δελτάρια δὲν ἔχει νὰ μοὶ προσφέρῃ. „Συμμορ-